

IZ KS TRNOVO

Dobili smo lastne prostore

Oktobra 1981 smo mladinci OOOZSMS Trnovo dobili lastne prostore in sicer zapuščeno stanovanje na Eipprovi 1. Ko smo to stanovanje prvič videli, smo se kar prestrašili, ali bomo te prostore uspeli usposobiti za naše delovanje. Bili so namreč v obupnem stanju. Potrebno je bilo urediti električno in vodovodno napeljavo, ogrevanje, popraviti tla, da o stenah ne govorimo, saj so v njih zazijale razpoke, omet pa je odpadal v kosih. No, poguma nismo izgubili. Na prvem sestanku smo se dogovorili, da bodo sobote odslej naši udarni dnevi in tako je tudi bilo. Vsako soboto zjutraj smo se zbrali, opremljeni z metlami, cunjami, »spohltli« itd. in se odpravili na delo. Drgnili oz. čistili smo omet s sten, »gipsali«, pospravljali v oblakih prahu in se vračali popoldne domov beli kot mlinarji. Po dolgotrajnem in napornem delu v precejšnjem mrazu (peč smo dobili šele pred kratkim), smo prišli do faze, ko bo treba sobe še preplekati in jih opremiti, tako da bo OOOZSMS s svojimi krožki, predvsem fotografskim in modelarskim, lahko delovala. Tu pa nastopi problem, ki se imenuje »finančna sredstva«. Po pomoč smo se obrnili na KS, KK SZDL in OK ZSMS Vič. Poudariti moramo, da nas je pri delu vseskozi podpirala KS (uredili so nam električno in vo-

dovodno napeljavo terčasno ogrevanje), še posebej pa bi se radi zahvalili tov. Jerneju Skalji za prijateljsko pomoč. Vendar pa ne moremo vsega zahtevati od KS, zato upamo, da bomo tudi od KK SZDL in OK ZSMS Vič deležni takega razumevanja in da nas bodo finančno podprli, tako da bo mladinska organizacija lahko zaživeala.

OOZSMS
Trnovo

Takole so mladinci iz Trnovega zavihali rokave in pristopili k urejanju svojih prostorov. Ta posnetek so napravili njihovi kolegi, ki so v okviru svoje organizacije ustanovili že foto sekcijo.

Potovanje v Skopje

Nekega dne nam je tovarišica povedala, da je bila naša šola izbrana, da zastopa slovenske pionirje na zboru jugoslovanskih pionirjev, ki bo letos v Skopju. Potovalo naj bi deset učencev. Vsak izmed nas si je želel, da bi bil med izbranimi, tako tudi jaz. Vesel sem bil, ko sem zvedel, da sem med temi učenci. Nestrpno sem pričakoval dan, ko bomo odleteli.

Prišel je 12. november, ko naj bi odšli. Zbrali smo se na Brniku. Po pregledu smo se vsedli na letalo in odleteli v Skopje. Letališče je oddaljeno od samega mesta, zato smo se v mesto odpeljali z avtobusom. Pred hotelom so nas sprejeli makedonski pionirji. Odpeljali so nas v svojo šolo, kjer so nam ponudili malico. Po krajšem odmoru smo odšli s svojimi gostitelji na njihove domove. Popoldne so nas gostitelji popeljali po mestu. Ko smo se vrnili, smo odšli na počitek.

V petek smo se udeležili proslave v čast osvoboditve Skopja. Po proslavi smo odnesli venec pred spomenik osvoboditeljem Skopja. Po položitvi venca smo se odpeljali na ogled otroškega okrevališča v Čičinem selu. Tam smo imeli tudi kosilo. Po kosilu smo odšli v mesto. Imeli smo prosto popoldne. Po večerji v Skopju smo odšli na otroški festival »Zlati Slavec«.

V soboto smo si ogledali železniško postajo. V njej je sedaj arheološki muzej.

Po ogledu muzeja smo odšli k cerkvi Sv. Spasa, kjer

je postavljen spomenik makedonskemu narodnemu junaku Goce Delčevu. Ob spomeniku nam je vodil pripovedoval o življenju in delu Goce Delčeva. Notranjost cerkve je zelo lepa, posebno lepi in dragoceni so ročno izrezljani okviri za slike. Po ogledu kulturnega spomenika smo se vrnili v mesto. Nakupovali smo spominke za starše, brate in sestre.

V nedeljo smo si ogledali drugi del festivala »Zlati Slavec«. Na festivalu so nastopili otroci iz Sovjetske zveze, Francije in Kanade. Poslušali smo tudi pesmi, ki sta jih zapeli dve učenci iz Slovenije.

Po festivalu smo z našimi gostitelji odšli domov na kosilo. Po njem smo imeli namen oditi v mesto, vendar je to bilo nemogoče zaradi snega, saj je snežilo od zjutraj. Z mojim gostiteljem Igorjem sva gledala televizijski program in poslušala gramofonske plošče. Tako je minilo popoldne.

Zvečer sem začel pripravljati prtljago oziroma spravljati svoje stvari v potovalko, saj bi se morali po programu v ponedeljek vrniti domov.

V ponedeljek zjutraj smo se poslovili od naših novih prijateljev in se z avtobusom odpeljali na letališče. Zaradi snega in neugodnega vremena pa letalo ni poletelo. Vrnili smo se k našim gostiteljem in pri njih prebili še eno noč.

V torek zjutraj smo se ponovno podali na letališče, nestrpno poslušali obvestila po zvočnikih o razmerah na letališču in čakali letalo, ki nas bo popeljalo domov.

Ko je bilo objavljeno, da je pristalo letalo, ki nas bo odpeljalo, smo bili veseli. Po pregledu prtljage smo vstopili v letalo, ki je kmalu zatem vzletelo. Po dveurnem poletu smo pristali na letališču Brnik, od tu pa smo se odpeljali v Ljubljano in naprej na Ig.

Srečanje z makedonskimi vrstniki mi bo ostalo v lepem spominu, z mojim gostiteljem Igorjem pa sva si izmenjala naslove z obljubo, da si bova dopisovala.

Brane Cankar
6. b
OŠ Ljubo Šercer, Ig

V PROSTORIH KUD BRDO – VRHOVCI

11. decembra gostuje Prešernovo gledališče

Po daljšem času smo člani društva ponovno organizirali gostovanje na naših deskah. Napovedana predstava »Emigrant« je doživela številne uprizoritve v širši in ožji domovini, številne glasne aplavze in ugodne kritike, zato ne zamudite priložnosti in si predstavo ogledajte.

Drama »Emigrant« poljskega dramatika Slawomira Mrożka je aktualna in je doživela več izvedb, tako se ljubitelji gledališča in igre gotovo spominjajo uprizoritve v ljubljanski Drami.

Zanimivo, da je bila premiera te predstave Prešernovega gledališča v garažnih prostorih kranjske UJV, kar je bilo izredno scensko doživetje za vse gledalce.

Prevajalec drame je Uroš Kraigher, za sceno skrbi Nina Carnelutti, režiser je Lojze Damanjko, igrata pa Kondi Pižorn in Iztok Alidič.

Podrobne informacije o predstavi in rezervaciji kart dobite vsak torek od 19. do 21. ure v prostorih KUD Brdo – Vrhovci. Cena kart je 50 din.

KUD Brdo – Vrhovci
SAŠA ŠKOF

Potrjen projekt za Pacug

V zadnjih dneh novembra so se sestali člani koordinacijskega odbora za izgradnjo mladinskega letovišča Pacug. Sprejeli so dokončno projektno dokumentacijo. Le-ta gre sedaj v končno izdelavo. To letoviško bazo z zmogljivostjo 400 otrok bi zgradili v šestih etapah.

V tem mesecu bo sprejem zazidalnega načrta Fiesa-Pacug obravnavala tudi skupščina občine Piran. V naslednjem letu pa se bo pristopilo k izgradnji komunalne infrastrukture. Pa še to. Odbor se bo kmalu ponovno sestel in pripravil nadaljnjo možno finančno konstrukcijo.

Ilegalec

Na naši šoli aktivno deluje taborniški krožek, ki se imenuje po tovarišu Antonu Uršiču. V tem krožku sodelujemo že tretje leto. Med tednom smo se taborniki domenili za igro Ilegalec. Izvedli smo jo v nedeljo popoldne.

Bil sem ilegalcec. S prijateljem sva oprezno stresala letake po Horjulu. Obhodila sva skoraj celo vas. Že sva se razjezila, ker naju ni nihče zalotil pri

TOMINC MARKO, 5. razred
COŠ Horjul

KRONIKA

Piše: Matija Škraba

Razvoj OF v letu 1941 za Barje

Prvi del

Leta 1940 je bivši režim prepovedal delovanje »Delavske vzajemnosti Barje«. Kljub prepovedi pa je, s še poglobljenim delom, nadaljevala svoje poslanstvo. Fašisti so okupirali našo domovino, a vseh petinšestdeset članov društva je takoj prešlo na stran svoje OF. Zopet je KP dala levji delež. Še bolj pogosto so med nas prihajali predvojni revolucionarji – komunisti, ki so nas vodili, učili, nam dajali vso pomoč v neizprosni boju proti fašizmu, v boju za nacionalno osvoboditev, za pravice delavskega razreda.

FRANC
PODLIPEC,
predsednik
»Delavske
vzajemnosti«

Iz ilegalnih tiskarn v Ljubljani je za Frontno čtivo skrbel predvojni komunist Viktor Stopar. V organizaciji za tisk širom rajona so skrbeli Polonca Škulj, Franc Podlipec in Janez Mazi, ki je padel v XIV. na Štajerskem. Na Dolenjski cesti je med prvimi sodelovala družina Staneta Majcna, pa Janez Primc-Jokič, Indofovi, Vera Bucik, Ivan Bolha in Ivan Kunej.

Za sektor Galjevica so poleg drugih delali Janez Osvald-Igor, Tone Černivec-Tomič, Jezeršek, poštar Škraba Andrej in Franc Ravnikar. Pri Andreju Masle-Andru so bili večkrat sestanki, na katere je z navodili prihajal Vladimir Krivic-Matevž. Za Galjevico in Ižansko cesto so zelo aktivno delali Tone Može, (ustreljen

tež akciji. Verjetno sva bila dovolj previdna. Kretnila sva proti šoli. Pred šolo pa sva imela smolo. Tabornika iskalca ilegalcev sta naju preiskala. Odvila sta mi hlačnico. Na tla je padel listek, ki me je izdal, da sem bil ilegalcec.

Taborniška igra Ilegalec se je uspešno končala. Dokazali smo, da bi znali v nevarnosti čuvati našo domovino tako, kot so jo med vojno kurirji.

kot talec 1942. leta), njegova zaročenka Vida Kržišnik, Janez Škraba-Kovač, pri katerem je Tone Možak stanoval. V organizaciji za spravljane vojaškega materiala iz Ljubljane je skrbel Franc Cankar-Dušan. Z uspehom v mladinski organizaciji in v SKOJ-u je delala, ne samo za Galjevico, ampak tudi za druge kraje, mladinska aktivistka – predvojni komunist, Ida Šaba-Kovač. V omenjenih predelih je vpletenega mnogo revolucionarnega dela predvojnega komunistarja Toneta Dolinška, njegovih bratov in sester.

V razvojni poti OF je potrebno omeniti zanesljivi punkt pri družini Ignaca Mostar-Kolarja na Ižanski cesti. Mostar je koncem enainštiridesetega leta v svoji hiši zgradil posebno skladišče, kamor je organizacija iz Ljubljane pošiljala potreben material za NOV. Od tu so ga preko zapore do Podlipca, Žitnikove, Cilke Anžur, preko žice prenašali mladinci: Ančka Zajce, Ivanka Škraba, Predalič Marija, bratje Predalič, Olga Alič ter Mima, Vera in Ida Škulj. Skladišče pri Mostarju ni bilo nikdar odkrito. Le Mostarja so domobranci osumili sodelovanja z OF. Koncem 1943. so Ignaca aretirali in poslali v Dachau, kjer je sicer preživel, vendar je kmalu po osvoboditvi zaradi posledic taboriščnega življenja in trpljenja umrl.

Koncem junija 1941 je bil v merilu rajona Barje izbran prvi terenski odbor OF na Ižanski cesti. Odbor so sestavljali: sekretar Matija Škraba, Franc Podlipec st., Polonca Škulj, Marija Žitnik, Mirko Abram. V avgustu je začela delovati partijska celica, v katero so bili vključeni: sekretar M. Škraba, Polonca Škulj, Franc Podlipec, Janez Mazi, Marija Žitnik, Mirko Abram, Lojze Lovšin pa je bil vključen v našo celico zaradi povezave z Lado in Zoro Majcen, ki sta z Lovšinom stanovala na Rudniku. Celico na Rudniku je vodil Lado Majcen s člani: Zora Majcen, Milka Majcen, Alojzij Klančar in njegova sestra Ruža (oba sta padla v NOV). V tej skupini je delal tudi Drago Martinc in njegov brat Ivan (oba sta padla v NOV). Aktivno je v tem času delala tudi družina Krošelj in Anton Kumše, pri katerem sva se sestajala s Poldetom Maček-Tesarjem. V Rudniku, pri Slavcu in Janezu Žagar, so bili, zaradi pogostih diverzantskih akcij, ki jih je v tistem kraju največ vodil in izvrševal Drago Martinc-Pilot z bratom Ivanom in Ivan Škraba, ki je bil med prvimi umorjen na Urhu, sestanki zelo pogosto. V tem času je z nami sodeloval tudi Janez Vrbinc iz Peruzijeve ceste.

V juliju je bil pri Žitnik Mariji, na predlog Borisa Krajgerja, širši sestanek OF. Na tem sestanku je bil izbran rajonski odbor OF Barje. Za sekretarja je bil izvoljen Matija Škraba, za člana pa: Polonca Škulj, Lado Majcen, njegova sestra Zora, Jože Rotar, Lojze Lovšin, Tone Kranjc-Mirko in pozneje Janez Japelj. Prva seja je bila 25. julija s pričetkom ob 9. uri v gostilni Janeza Vrbinca na Peruzijevi cesti.

V mesecu avgustu je bil za južni predel Ižanske ceste

izbran drugi terenski odbor OF s tovariši: Pavel Keršič-Ježek, Pozaršek Jože-Malarčkov in bratranec Pozaršek Jože (oba padla v NOV), Ciber Marjan in njegov polbrat Slavko Faganel-Pero, ki je kot sekretar odbora padel v Kozlarjevi gošči. Pri Cibru-Faganelu je bil (nikoli odkrit) bunker – skladišče raznega vojnega materiala. Drugi bunker je bil do konca vojne pri Jožetu Pozaršku-Malarčku. Preko tega bunkerja sta Janez Primc in Rajko Melik vodila organizacijo odprme blaga in pošte, ki jo je posredovala po vezi iz Ljubljane mladinska aktivistka, kurirka Vera Pozaršek-Vitka. V tej kurirski povezavi so delale: Milena

Del članstva Delavske vzajemnosti Barje: Franc Podlipec, Lado Alič, Franc Zorc, Milko Gorišič, Marija Alič-spodaj sedi njena hči Olga, Matija Škraba s harmoniko, Ida Šaba-Kovač, Franc Podlipec ml.

Pozaršek-Malarčkova, njena sestra Zalka in Lojzka Kožuh.

V tretjem terenskem odboru OF v Črni vasi so bili: sekretar Jože Vidmar, njegovi sestri Štefka in Fani (vse tri je ubila črna roka), Tone Jarc, Anton Boltežar in Ivko Melik-Gojmir. V oktobru je Jože Vidmar prevzel še mesto vojaškega referenta.

Sestav članstva v četrtem terenskem odboru OF Lipe Črna vas sem že opisal v članku z naslovom »Šest vencev«. V Črni vasi so bili prvi organizirani tile mladinci: Alojzij Škafar – študent, Rado Škraba – študent trgoške akademije, Ivko Melik – grafični delavec, Vera Škraba – študentka.

(se nadaljuje)